

**INARINSAAMEN KIELI JA KULTTUURI
OPETUSSUUNNITELMA
2020–2021**

Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttâskuávdáš
Sää'mvuu'd škoou'l'jemkõõskõs
Saamelaisalueen koulutuskeskus
2020

Sisällys

1. Esittely	1
2. Tavoitteet	1
3. Opetusmenetelmät	2
4. Opintoihin osallistuminen ja läsnäolo	2
5. Opintoneuvonta	3
6. Opintojen arviointi	3
7. Opintojen kuvaus ja kurssitarjotin	4
8. Kurssien kuvaukset	5
8.1. Johdatus opintoihin 0 op	5
8.2. Inarinsaamen perusopinnot 25 op	8
8.3. Saamelaisen kulttuurin opinnot 15 op	14

INARINSAAMEN KIELEN JA KULTTUURIN KOULUTUS (INSAKU)

1. Esittely

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen inarinsaamen kielen ja kulttuurin koulutus kestää lukuvuoden ja on laajuudeltaan 45 opintopistettä (op). Opinnot alkavat syyskuussa.

Koulutus on tarkoitettu kaikille inarinsaamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksessa lähdetään liikkeelle inarinsaamen kielen alkeista, joten aiempia saamen opintoja ei vaadita. Opetuskielenä on aluksi suomi ja opintojen edetessä enenevässä määrin inarinsaame. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville.

Inarinsaamen kielen opintoja voi jatkaa Oulun yliopiston Giellagas-instituutissa. Opiskelija voi, mikäli hakeutuu ja pääsee opiskelemaan yliopistoon, hakea Oulun yliopiston Giellagas-instituutista opinnoilleen hyväksilukua.

2. Tavoitteet

Oppiaineen tavoitteena on kouluttaa monitaitoisia kielen ammattilaisia saamelaisyhteisön tarpeisiin, antaa opiskelijoille hyvä kirjallinen ja suullinen taito inarinsaamen kielessä ja valmiudet käyttää inarinsaamen kieltä erilaisissa arkielämän viestintätilanteissa. Opiskelijat, joilla on yleiset edellytykset osallistua ylioppilastutkintoon, voivat suorittaa inarinsaamen kielen ja kulttuurin koulutuksen käytyään myös inarinsaamen kielen lyhyen oppimäärän tai äidinkielen ylioppilaskokeen.

Lisäksi koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille tietoa saamelaisten historiasta, saamelaisesta perinteistiedosta, nykykulttuurista ja yhteiskunnallisista erityispiirteistä, jotka liittyvät saamelaisten asemaan vähemmistö- ja alkuperäiskansana. Koulutuksen perustana on myös tutustua kielen revitalisaatioon eli elvytykseen ja olla osa tätä yhteistä tavoitetta.

3. Opetusmenetelmät

Inarinsaamen kielen ja kulttuurin opiskelu perustuu runsaaseen vuorovaikutukseen opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Sosiaalisella yhteisöllä on suuri merkitys oppimisessa, ja näin vuorovaikutteinen oppiminen ja osaaminen tulevat hyödynnetyksi. Myös kulttuurikurssien tekemällä oppimisen metodi ja kielimestari–oppilas -metodi ovat hyväksi havaittuja tapoja oppia kieltä.

Opiskelu järjestetään kielikylpymenetelmää soveltaen siten, että koulutus toteutetaan pääasiassa inarinsaameksi. Alussa apukielenä käytetään suomea, mutta alkeiden jälkeen opetuskielenä käytetään inarinsaamea. Opetus toteutetaan pääosin lähiopiskeluna sekä itsenäisenä opiskeluna.

Opiskelijoita tuetaan tekemään yksilöllisiä valintoja oppimisprosessissaan. Käytännön yhteistyö kielimestareiden ja alueen muiden inarinsaamelaisten tahojen kesken lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Oppimistehtäviä rakennetaan todellisen elämän esimerkkien avulla, ja opiskelijaa ohjataan tutkivan oppimisen suuntaan.

Opiskelijaa pyritään valmentamaan valinnoissaan ja opinnoissaan suunnitelmalliseen, pitkäjänteiseen ja vastuulliseen toimintaan sekä toimimaan ryhmän jäsenenä. Opiskelijan oma-aloitteisuus ja aktiivisuus sekä oppitunneilla että harjoittelujaksoilla ovat tarpeellisia ominaisuuksia koulutuksen opetusmetodien menestyksessä hyödyntämisessä.

4. Opintoihin osallistuminen ja läsnäolo

Opinnot vaativat säännöllisen läsnäolon tunneilla, vähintään 80 % läsnäolo/kurssi. Tämän ylittävät poissaolot, erityisesti selvittämättömät tai luvattomat poissaolot, voivat olla syy kurssin hylkäämiseen. Poissaolot selvitetään mahdollisimman pian.

Oppitunneilla annettu tieto on kurssin ydin, ja harjoitukset nivoutuvat oppituntien sisältöön. Harjoitusten ja tenttien suorittaminen on vaikeaa ilman säännöllistä läsnäoloa tunneilla. Tämä koskee yhtä hyvin kieliopintoja kuin muitakin opintoja.

Jos opiskelija ei pääse tunneille, hän ilmoittaa siitä ofeläš-ohjaajalle. Hän myös huolehtii itse siitä, että hän tietää, mitä tunneilla on käsitelty. Mahdollisuuksiensa mukaan hän opiskelee tuntien sisällöt itsenäisesti. Korvaavia tehtäviä ei järjestetä kuin poikkeustapauksissa. Niistä opiskelija ja opettaja sopivat erikseen. Tukiopetusta ei järjestetä kuin erityistarpeeseen, ja siitä tehdään erillinen sopimus opettajan, apulaisrehtorin ja opiskelijan kesken.

Koulutuksen kurssit suoritetaan tietyssä järjestyksessä. Esimerkiksi Fonologia ja morfologia I -kurssia ei voi suorittaa, elleivät Inarinsaamen peruskurssi I ja II ole suoritettuna tai suoritteilla. Lisätietoa etenemisjärjestyksestä saa ofeläš-ohjaajalta.

5. Opintoneuvonta

Syyslukukauden alussa opiskelija tekee itselleen yhdessä ofeläš-ohjaajan kanssa henkilökohtainen opintosuunnitelman (HOPS). Siinä otetaan huomioon oppilaan erityisyys, aikaisemmat opinnot sekä opiskelun tavoitteet. HOPS:n käsittelyä varten sovitaan erilliset ajat, jolloin on mahdollisuus keskustella tarkemmin opintoihin liittyvistä kysymyksistä ofeläš-ohjaajan kanssa. Opintojen alussa opiskelijoille tehdään myös lukitesti, jolla kartoitetaan mahdollisia oppimis-, luku- ja kirjoitusvaikeuksia.

Lukuvuoden aikana opiskelija ja ofeläš-ohjaaja yhdessä arvioivat ja päivittävät henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opinto-ohjaaja neuvoo kaikkia opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Opinto-ohjaaja: Tea Niemelä, puh. 040 723 7201, e-mail tea.niemela@sogsakk.fi.

6. Opintojen arviointi

Opiskelun arviointitapoina käytetään itse- ja vertaisarviointia sekä opettajan johdolla tapahtuvaa arviointia. Opiskelijan itsearviointi toteutuu mm. opintopäiväkirjan avulla. Opintopäiväkirjan kirjoittamisprosessissa opiskelija joutuu itse arvioimaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan eri aineissa.

Kurssiarvosanaan vaikuttavat kurssien kirjalliset ja suulliset tehtävät, jatkuva näyttö ja aktiivisuus, tuntityöskentely, kotitehtävien ja muiden kurssiin kuuluvien tehtävien tekeminen sekä kurssikoe. Kurssin voi arvioida ilman kurssikoetta. Tällöin kurssiin sisältyy esim. suullinen koe, raportti, esitelmä, projektityö tai muu näyttö.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opetusaineissa aineenopettaja arvioi opiskelijan osaamistaidot opetusaineessa arvioinnin kriteerien mukaisesti asteikolla 1–5 (5 = erinomainen, 4 = kiitettävä, 3 = hyvä, 2 = tyydyttävä ja 1 = välttävä) tai hyväksytty/hylätty (HYV/HYL). Merkintä SK tarkoittaa, että suoritus on kesken.

7. Opintojen kuvaus ja kurssitarjotin

Koulutus koostuu johdannosta opintoihin, inarinsaamen kielen sekä saamelaisen kulttuurin opinnoista. Opiskelija suorittaa kaikki opinnot (45 op), jotta on oikeutettu opintososiaalisiin etuuksiin. Opiskelu alkaa syyskuussa.

Johdatus opintoihin (HOPS, IT-perehdytys, opintopäiväkirja)	0 op
Inarinsaamen perusopinnot	25 op
Inarinsaamen peruskurssi I	5 op
Inarinsaamen peruskurssi II	5 op
Inarinsaamen peruskurssi III	5 op
Inarinsaamen fonologia ja morfologia I	5 op
Inarinsaamen kirjallinen käyttö I	5 op
Kulttuuri- ja muut opinnot	20 op
Kielimestaritapaamiset	5 op
Inarinsaamenkieliseen työelämään tutustuminen	5 op
Johdanto saamelaiskulttuuriin	3 op
Mediakurssi	5 op
Perinneruokakurssi	1 op
Opintomatkat	1 op

8. Kurssien kuvaukset

8.1. Johdatus opintoihin 0 op

Tavoitteet: Yleiset opinnot varmistavat, että opiskelija hallitsee opintojen menestyksekkääseen suorittamiseen tarvittavat opiskelutaidot ja perustiedot.

kurssin nimi	Johdatus opintoihin
laajuus	0 op
osaamistavoite	Varmistetaan, että opiskelija osaa käyttää erilaisia toimisto-ohjelmia ja internetiä hyödyksi kirjallisten opiskelutehtävien, kuten opintopäiväkirjan ja erilaisten sanalistojen laatimisessa. Opiskelija kokoaa opintopäiväkirjaansa omia töitään ja opiskelutehtäviään, jotka ovat olleet hänelle merkittävimpiä oppimiskokemuksia, ja arvioi ja analysoi samalla omaa oppimistaan ja osaamistaan.
sisältö	HOPS-keskustelut, oppitunnit, opintopäiväkirja
suoritustavat	Osallistuminen oppitunneille, harjoitukset, opintopäiväkirjan kirjoittamista läpi vuoden
opetuskieli	Suomi ja inarinsaame
arviointi	Hyväksytty/hylätty

8.2. Inarinsaamen perusopinnot 25 op

Tavoitteet: Inarinsaamen kielen opinnot suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin sekä pystyy käyttämään kieltä luontevasti päivittäisenä kielenä niin suullisesti kuin kirjallisestikin.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään inarinsaamen peruskielioppiin, harjoitellaan ääntämystä sekä päivittäisiin arkirutiineihin liittyvää sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista ja kirjoitetaan yksinkertaisia tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen peruskieliopin, ääntämyksen perusteet sekä päivittäiseen elämään liittyvän keskeisen perussanaston. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia.
sisältö	Inarinsaamen oikeinkirjoitus, peruskielioppi, ääntämyksen perusteet ja päivittäisiin arkirutiineihin liittyvä perussanasto
toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, kielioppiharjoitukset, tekstin- ja kuullunymmärtämisharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kurssi 1
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Suomi ja inarinsaame
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
- Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä helpohkoja vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla.	- Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla.	- Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisältöjen hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi II
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään syvemmin inarinsaamen kielioppiin, ääntämykseen ja laajennetaan sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista sekä kirjoitetaan helpohkoja tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee inarinsaamen kieliopillisen ja sanastollisen perustan ja ääntämyksen peruskysymykset. Hän ymmärtää yksinkertaista kieltä puhuttuna ja kirjoitettuna sekä pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluja inarinsaameksi. Hän tuntee inarinsaamen taivutusjärjestelmän periaatteet ja tärkeimmät lauseopin piirteet ja osaa kirjoittaa saameksi päivittäiseen elämään liittyvistä asioista.
sisältö	Inarinsaamen äänneiden kertaus; nomini- ja verbitaivutuksen perusteet; inarinsaamen lauseopin perusasiat; keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot.
toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, sanakokeet, kielioppiharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kursit 1-2
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi ja sanavarasto on laaja. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija hallitsee monipuolisesti eri tietolähteitten käytön. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä helpohkoja vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin ja sanavarasto on monipuolinen. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyitä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Opiskelija osaa hakea tietoa eri tietolähteistä. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisällöjen ja sanaston hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Tietolähteitten käyttö tuottaa vaikeuksia. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen peruskurssi III
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään syvemmin inarinsaamen kielioppiin, ääntämykseen ja laajennetaan sanastoa. Kurssin aikana keskustellaan päivittäiseen elämään liittyvistä aiheista sekä kirjoitetaan helpohkoja tekstejä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa keskustella päivittäisistä ja ajankohtaisista aiheista inarinsaameksi pystyy keskustelemaan natiivipuhujien kanssa hieman vaativammistakin aiheista. Opiskelija osaa kirjoittaa saameksi päivittäiseen elämään liittyvistä asioista. Opiskelija hallitsee verbien ja nominien yleisimpien muotojen taivutussäännöt sekä tärkeimpien lausetyyppien muodostamiseen liittyvät säännöt.
sisältö	Kuuntelu- ja keskusteluharjoitukset, keskeisimmät inarinsaamen ja suomen kielen lauseopilliset erot, ajankohtaisiin aiheisiin liittyvä sanasto (terveys, sää, mielipiteen ilmaisu, sanavaraston laajentaminen), verbien indikiivi- ja konditionaalitaivutus, nominien taivuttaminen, pää- ja sivulauseet, adjektiivien vertailumuodot, inarinsaamen passiivi.
toteutustavat	Oppitunnit, ryhmätyöt, sanakokeet, sanakokeet, kielioppiharjoitukset
oppimateriaali	Kieläkyeimi I, kurssi 2
suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset, kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt kiitettävästi ja sanavarasto on laaja. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja kirjoittaa tekstejä kiitettävästi. - Opiskelija hallitsee monipuolisesti eri tietolähteitten käytön. - Opiskelija osaa tuottaa monipuolisia lauseita ja käydä vuoropuheluita. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat kiitettävällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kurssin keskeiset kielioppisällöt hyvin ja sanavarasto on monipuolinen. - Opiskelija osaa tuottaa yksinkertaisia lauseita ja kirjoittaa lyhyehköjä tekstejä hyvin. - Opiskelija osaa tuottaa helppoja lauseita ja käydä yksinkertaista vuoropuhelua. - Opiskelija osaa hakea tietoa eri tietolähteistä. - Ääntäminen ja kuullun ymmärtäminen ovat hyvällä tasolla. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on paljon puutteita kurssin keskeisten kielioppisälltöjen ja sanaston hallinnassa. - Lauserakenteissa ja tekstien tuottamisessa on paljon puutteita. - Tietolähteiden käyttö tuottaa vaikeuksia. - Ääntämisessä ja/tai kuullun ymmärtämisessä on huomattavasti puutteita.

kurssin nimi	Inarinsaamen fonologia ja morfologia I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään verbien ja nominien rutiininomaiseen taivuttamiseen.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee keskeisen fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian. Opiskelija osaa tunnistaa inarinsaamen sanojen sanaluokat, taivutusluokat ja tärkeimmät taivutusmuodot. Opiskelija tuntee inarinsaamessa tapahtuvat äänne muutokset ja osaa soveltaa oppimaansa yleisimpiä taivutusmuotoja muodostaessa. Opiskelija tuntee inarinsaamen foneemit, ymmärtää inarinsaamen foneemien pituusjärjestelmän ja ymmärtää miten pituusjärjestelmää mallinnetaan nykyisessä ortografiassa.
sisältö	Fonologiaan ja morfologiaan liittyvä keskeinen terminologia, äänneiden kertaaminen ja äänneiden muodostamiseen liittyvä foneettinen termistö, äänneiden pituusjärjestelmä, fonotaksi ja yleinen sekä sanakirjaortografia, sanaluokat, inarinsaamen taivutusluokat ja taivutusmuodot, astevaihtelu ja vokaalien pituus- ja laatumuutokset, tekstin analysointiharjoitukset, taivutusharjoitukset, erityisesti nominatiivi, yksikön genetiivi-akkusatiivi, yksikön lokatiivi, yksikön illatiivi, yksikön komitatiivi, verbien indikatiivin presens ja preteriti, kieltomuoto, partisiipin perfekti.
toteutustavat	Luennot, harjoitukset ja kotitehtävät, mahdollisesti yhteistyö Giellagaksen kanssa, suoritetaan rinnakkain Inarinsaamen peruskurssi III:n kanssa.
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Harjoituksiin osallistuminen ja/tai kurssikoe
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten tenttien ja harjoitusten sekä suullisen näytön perusteella.
	Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee hyvin keskeisin fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian. - Opiskelija hallitsee hyvin inarinsaamessa tapahtuvat äänne muutokset ja osaa soveltaa oppimaansa. - Opiskelija hallitsee verbien ja nominien taivutusluokat kiitettävästi ja niiden taivuttaminen on rutiininomaista. - Opiskelija osaa käyttää apuvälineitä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija hallitsee kohtalaisesti fonologiaan ja morfologiaan liittyvän terminologian. - Opiskelija osaa kohtalaisesti inarinsaamen äänne muutokset ja osaa myös soveltaa oppimaansa kohtalaisesti. - Opiskelija hallitsee verbien ja nominien taivutusluokat hyvin ja niiden taivuttaminen on sujuvaa. - Puutteita kuitenkin ilmenee niiden taivuttamisessa kuin apuvälineiden käytössä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijalla on puutteita fonologian ja morfologian terminologian hallinnassa. - Opiskelija ei vielä hallitse inarinsaamen äänne muutoksia, eikä osaa soveltaa niitä käytännössä. - Opiskelija ei hallitse verbien ja nominien taivutusluokkia ja niiden taivuttaminen on vaikeaa. - Puutteita ilmenee paljon niiden taivuttamisessa kuin apuvälineiden käytössä.

kurssin nimi	Inarinsaamen kirjallinen käyttö I
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään inarinsaamen kirjoittamiseen siten, että kielen ortografia, rakenne ja kirjoittamisen eri tyylilajit tulevat tutuiksi.
osaamistavoite	Opiskelija hallitsee inarinsaamen kielen ortografian, rakenteen ja eri tyylilajit ja kykenee kirjoittamaan helpohkoja tekstejä inarinsaameksi. Opiskelija tuntee tärkeimmät kieliteknologiset apuvälineet (digisanakirja, oikolukuohjelma) ja osaa käyttää niitä kirjoittamisen tukena.
sisältö	Inarinsaamen kirjoitustavan harjoittelua kirjoittamalla ja litteroimalla; yksinkertaisten tarinoiden ja asiatekstien kirjoittaminen
toteutustavat	Harjoitukset ja pienryhmätyöskentely, mahdollisesti yhteistyössä Giellagaksen kanssa, suoritetaan rinnakkain Inarinsaamen peruskurssi I ja II:n kanssa.
oppimateriaali	Sovitetaan opettajan kanssa
suoritustavat	Aktiivinen osallistuminen luentoihin ja harjoituksiin sekä itsenäiset kirjoitustehtävät
opetuskieli	Inarinsaame (tarvittaessa apukielenä suomi)
arviointi	Suoritus arvioidaan asteikolla 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1. Arviointi tehdään kirjallisten harjoitusten perusteella. Opiskelijan on oltava läsnä 80 % lähiopetustunneista.

5	3	1
- Opiskelija hallitsee kielen rakenteet ja kirjoittamisen eri tyyllilajit kiitettävästi. - Kirjoittaminen on monipuolista ja sääntöjen mukaista	- Opiskelija hallitsee kielen rakenteet ja kirjoittamisen eri tyyllilajit hyvin. - Kirjoittaminen on sujuvaa, joskin virheitä esiintyy esim. oikeinkirjoituksessa.	- Opiskelijalla on paljon puutteita kielen rakenteissa ja kirjoittamisen eri tyyllilajeissa. - Kirjoittaminen on vaikeaa, ja oikeinkirjoituksessa on paljon virheitä.

8.3 Saamelaisen kulttuurin opinnot 20 op

Tavoitteet: Inarinsaamelaisen kulttuurin opinnot tutustuttavat opiskelijat erityisesti perinteiseen mutta myös moderniin saamelaiskulttuuriin. Kulttuurin opinnot antavat opiskelijoille mahdollisuuden käyttää inarinsaamen kieltä erilaisissa ympäristöissä ja toimissa ja eri ihmisten kanssa. Opiskelijat tottuvat spontaaniin vuorovaikutukseen inarinsaamen kielellä ja tutustuvat inarinsaamenkieliseen puhujayhteisöön.

kurssin nimi	Kielimestaritapaamiset
laajuus	5 op
tavoite	Digitaalisen nauhoituslaitteen tekniset ominaisuudet ja käyttö, äänitallenteen ominaisuudet, tallennusmuodot ja editointi. Opintojakson aikana opiskelija pääsee puhumaan inarinsaamea ja tottuu kommunikoimaan spontaanisti inarinsaamen kielellä sekä tutustuu inarinsaamen puhujayhteisöön.
osaamistavoite	Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa tallentaa ääntä digitaalisesti ja editoida äänittämäänsä materiaalia. Opintojakson suoritettuaan opiskelija käyttää inarinsaamen kieltä rohkeasti ja aktiivisesti.
sisältö	Kommunikointi inarinsaamen kielellä, äänen tallentaminen, litterointi ja kirjalliset tehtävät
toteutustavat	Tapaamiset kielimestareiden kanssa, jolloin vuorovaikutuksessa arkisten puuhien parissa käytetään yksinomaan inarinsaamen kieltä. Kielimestarin äänen taltiointi ja litterointi sekä muut tehtävät
oppimateriaali	Sovitaan erikseen
suoritustavat	Merkinnät riittävästä määrästä kielimestaritapaamisia ja niihin liittyvät harjoitukset tai opintopäiväkirja/loppuraportti
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Suoritus arvioidaan käyttäen asteikkoa 1 - 5. Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5 - 3 - 1.

5	3	1
<p>- Opiskelija osaa keskustella sujuvasti ja spontaanisti jokapäiväisistä asioista ja käyttää inarinsaamea rohkeasti ja aktiivisesti.</p> <p>- Opiskelija hallitsee kiitettävästi puheen kirjoittamisen tekstiksi.</p>	<p>- Opiskelija osaa keskustella hyvin jokapäiväisistä asioista, ja käyttää keskustelukielenä pääosin inarinsaamea, vaikka tukeutuukin vielä suomen kieleen.</p> <p>- Opiskelija hallitsee hyvin puheen kirjoittamisen tekstiksi, joskin virheitä vielä esiintyy.</p>	<p>- Opiskelija arastelee inarinsaamen käyttöä ja tukeutuu usein suomen kieleen.</p> <p>- Opiskelijalla on paljon puutteita puheen kirjoittamisessa tekstiksi ja virheitä esiintyy toistuvasti.</p>

kurssin nimi	Kieli/-työharjoittelu I ja II
laajuus	5 op
tavoite	Opiskelija tutustuu työelämään ja soveltaa oppimaansa työtehtävissä, jotka edellyttävät inarinsaamen taitoa.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija käyttää inarinsaamen kieltä rohkeasti ja aktiivisesti.
sisältö	Opiskelija tutustuu kahden viikon ajan sellaisiin työtehtäviin, jotka edellyttävät inarinsaamen kielen taitoa ja kielen suullista ja/tai kirjallista käyttöä. Hän soveltaa ja käyttää oppimiaan tietoja ja taitoja käytännön työelämässä. Harjoittelupaikan hankinnasta vastaa ofeläš-ohjaaja.
toteutustavat	Työskentely työpaikalla sen päivittäisen aikataulun ja työtehtävien mukaisesti
suoritustavat	Merkinnät viikon työskentelystä ja raportti, joka kertoo harjoittelun sisällöstä (inarinsaameksi) ja pohtii harjoittelun merkitystä ja antia opintoihin (inarinsaamen tai suomen kielellä).
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Hyväksytty/hylätty

kurssin nimi	Johdanto saamen kieliiin ja saamelaiseen kulttuuriin
laajuus	3 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään sekä laajemmin saamen kielten että tarkemmin inarinsaamen kielen asemaan saamelaisessa yhteiskunnassa sekä niihin yhteiskunnallisiin muutoksiin, jotka ovat aiheuttaneet kielen ja kulttuurin nykytilan. Samoin perehdytään inarinsaamen kielen revitalisaatiokeinoihin (kielipesä ja täydennyskoulutus) sekä niiden välittömään vaikutukseen kielyhteisössä.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee yleissaamelaista historiaa ja kulttuuria sekä inarinsaamelaisten ja inarinsaamen kielen historiallisen taustan ja nykytilanteen sekä kielen revitalisaatiotyön vaikutukset kielyhteisössä.
sisältö	Saamen kielet ja yleissaamelainen historia; inarinsaamelaisten historiallinen tausta ja inarinsaamen kielen nykytila; inarinsaamen kielen parissa tehty revitalisaatiotyö
toteutustavat	Kirjallisuus TAI luennot ja opintopäiväkirja ja/tai tentti.
oppimateriaali	www.siida.fi/anaras ja muut nettisivut, opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Aktiivinen osallistuminen tunneilla, kirjallisuus pohjainen tentti TAI luennot ja tehtävät tai tentti
opetuskieli	Inarinsaame ja suomi
arviointi	Hyväksytyt/hylätty

kurssin nimi	Kalastuskurssit, sis. kurseihin Inarinsaamen peruskurssi I, II ja III
laajuus	-
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään eri vuodenaajoille ja tietyille kalalajeille ominaiseen kalastukseen.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaisia kalastusmenetelmiä ja niihin liittyvää sanastoa.
sisältö	Kalastusmenetelmien opettelua käytännössä itse tekemällä ja vierestä seuraamalla
toteutustavat	Kalastusreissut äidinkielisten opettajien kanssa
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen ja tehtävät
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Hyväksytyt/hylätty

kurssin nimi	Ruuanlaittokurssi
laajuus	1 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään perinteiseen inarinsaamelaiseen ruuanlaittoon.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaiset perinneruuat ja niiden valmistustavat.

sisältö	Perinneruokien valmistusta käytännössä itse tekemällä ja vierestä seuraamalla
toteutustavat	Oppitunnit opetuskeittiössä
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Hyväksytty/hylätty

kurssin nimi	Mediakurssi
laajuus	5 op
tavoite	Opintojakson aikana perehdytään vaihtoehtoisesti joko lehden toimittamiseen tai lyhytelokuvan tekemiseen.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee joko lehden toimittamiseen tai lyhytelokuvan tekemiseen liittyvät prosessit ja osaa toimia kurssin aihepiirissä inarinsaamen kielellä.
sisältö	Esim. inarinsaamenkielisen lehden yhden numeron toimittaminen tai lyhytelokuvan tekeminen käsikirjoituksesta valmiiksi.
toteutustavat	Oppitunnit ja kenttätyö
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Valmis lehti, lyhytfilmi tai muu mediatuotos
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Hyväksytty/hylätty

kurssin nimi	Opintomatkat
laajuus	1 op
tavoite	Opiskelija tutustuu inarinsaamelaiseen fyysiseen ympäristöön. Opiskelija ottaa inarinsaamen kielen entistä laajempaan käyttöön käyttämällä kieltä paikallisten oppaiden kanssa eri ympäristöissä. Inarinsaamelaiset kylät tulevat tutuiksi.
osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee inarinsaamelaista ympäristöä ja asuinpaikkoja.
sisältö	Osallistuminen opintomatkaille ja matkapäiväkirjan kirjoittaminen
toteutustavat	Opintomatkat
oppimateriaali	Opettajan jakama materiaali
suoritustavat	Osallistuminen ja päiväkirjan kirjoittaminen
opetuskieli	Inarinsaame
arviointi	Hyväksytty/hylätty